

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU PADOME

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS IETEIKUMS

(2020. gada 27. maijs)

par peļņas sadales ierobežošanu Covid-19 pandēmijas laikā

(ESRK/2020/7)

(2020/C 212/01)

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS VALDE,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1092/2010 (2010. gada 24. novembris) par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 2. punkta b), d) un f) apakšpunktu, kā arī 16.–18. pantu,

ņemot vērā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Lēmumu ESRK/2011/1 (2011. gada 20. janvāris), ar ko pieņem Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Reglamentu ⁽²⁾, un jo īpaši tā 15. panta 3. punkta e) apakšpunktu un 18.–20. pantu,

tā kā:

- (1) Koronavīrusa izraisītās slimības (Covid-19) krīze no dramatisks medicīniskas ārkārtas situācijas strauji attīstījies par smagam ekonomisko šoku, kam ir potenciāls kļūt par sistēmisku finanšu krīzi. Nav skaidrs, cik ilgi šī krīze turpināsies, un cik smaga tā var būt. Ir skaidrs, ka finanšu iestādēm jāsaņem pietiekami liels kapitāla apjoms, lai mazinātu sistēmisko risku un veicinātu ekonomikas atjaunošanos.
- (2) Vairākas Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) dalībiestādes, proti, Eiropas Banku iestāde (EBI) ⁽³⁾, Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde (EAAPI) ⁽⁴⁾, Eiropas Centrālā banka (ECB) ⁽⁵⁾ un daudzas nacionālās iestādes mudinājušas Eiropas Savienības bankas, apdrošinātājus un pārāpdrošinātājus atturēties no brīvprātīgu izmaksu veikšanas (piemēram, dividendēm, prēmijām un akciju atpirkšanas, kuras mērķis ir atlīdzība akcionāriem). Šie pasākumi var uzlabot finanšu sektora elastību, stiprinot tā spēju kreditēt reālo tautsaimniecību saspringtos apstākļos un samazinot finanšu iestāžu nonākšanas grūtībās risku ar Covid-19 saistīto risku dēļ.

⁽¹⁾ OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ OV C 58, 24.2.2011., 4. lpp.

⁽³⁾ <https://eba.europa.eu/eba-provides-additional-clarity-on-measures-mitigate-impact-covid-19-eu-banking-sector>

⁽⁴⁾ https://www.eiopa.europa.eu/content/eiopa-statement-dividends-distribution-and-variable-remuneration-policies-context-covid-19_en

⁽⁵⁾ Eiropas Centrālās bankas Ieteikums ECB/2020/19 (2020. gada 27. marts) par dividendžu sadali COVID-19 pandēmijas laikā un Ieteikuma ECB/2020/1 atcelšanu (OV C 102I, 30.3.2020., 1. lpp.).

- (3) ESRK atbild par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makroprudenciālo uzraudzību, un tai jāveicina iekšējā tirgus raita darbība, tādējādi nodrošinot finanšu sektora ilgtspējīgu ieguldījumu tautsaimniecības izaugsmē. Lai gan ESRK atzinīgi vērtē un pilnībā atbalsta tās dalībniešu iniciatīvas, tā arī uzskata, ka nepieciešams sniegt ieteikumu, lai nodrošinātu, ka finanšu iestādes visā finanšu sektorā, kas var radīt risku finanšu stabilitātei, saglabā augstu kapitāla līmeni.
- (4) Šajā ieteikumā ņemta vērā banku procikliskā uzvedība, kā arī tas, ka tām ir izšķiroša nozīme tautsaimniecībā. Tā mērķis ir ierobežot banku peļņas un kapitāla sadali, lai palielinātu to noturību krīzes laikā un veicinātu nepieciešamo kreditēšanu reālajai tautsaimniecībai. Tā mērķis ir arī samazināt risku, ka gadījumos, kuros valdības krīzes laikā atbalsta bankas, akcionāri un augstākā vadība novirza kapitāla sadalījumu savā labā. Turklāt, ja bankas izmanto dividenžu izmaksu, lai signalizētu tirgum par savu spēku, šādas darbības var apdraudēt piesardzīgāku finanšu iestāžu relatīvo pozīciju, radot par tām negatīvu iespaidu. Pēdējais minētais arguments pamato plašu, koordinētu un obligātu pasākumu veikšanu. Ieguldījumu sabiedrības iekļautas šajā ieteikumā ietvertajā finanšu iestāžu sarakstā, jo tām ir svarīga loma tirgus darbībā un tās var radīt bankām līdzīgus riskus.
- (5) Šajā ieteikumā ņemts vērā risks, ko krīze rada apdrošinātāju un pārapirošinātāju maksātspējai. Iespējams, ka samazināsies jaunu darījumu naudas plūsma apvienojumā ar lielākām saistībām ilgstoša ļoti zemu procentu likmju perioda un mazākas aktīvu atdeves nākotnē rezultātā. Ņemot vērā, ka apdrošinātājiem un pārapirošinātājiem ir būtiska nozīme finanšu sektorā, pastāv arī kopīgas riska mazināšanas stratēģijas risks, piemēram, augstāka ienesīguma korporatīvo obligāciju pārdošana, ko pastiprinātu plaša mēroga reitingu pazemināšana. Turklāt jau attiecībā uz bankām izvirzītais arguments par to, ka dividenžu izmaksa ir spēcīgs signāls tirgum, un ar to saistītā ierobežojumu negatīvā ietekme attiecas arī uz apdrošinātājiem un pārapirošinātājiem.
- (6) Šis ieteikums izstrādāts tā, lai aptvertu centrālos darījumu partnerus (CDP), ņemot vērā to sistēmisko nozīmi finanšu tirgus darījumu klīringā. Saglabājot papildu pašu līdzekļus, CDP varētu segt zaudējumus, kas nav saistīti neizpildes zaudējumi, tam esot īpaši svarīgi attiecībā uz operacionālo risku, kuru CDP sedz no pašu līdzekļiem, nevis no klīringa sistēmas dalībnieku iemaksām. Šis ieteikums nodrošinās konsekvenci attiecībā uz visām finanšu iestādēm laikā, kad CDP ieņēmumi varētu gūt labumu no lielākiem tirgus darījumu apjomiem, un attiecīgā gadījumā ļaus CDP brīvprātīgi palielināt savas līdzdalības pakāpi saistību neizpildes iestāšanās gadījumos, ņemot vērā kopumā palielinātos riskus lielāka tirgus svārstīguma dēļ. Visbeidzot, paredzēts, ka pašu kapitāla saglabāšana CDP samazinās iespēju, ka laikā, kad fiskālie izdevumi jau tā ir īpaši pieprasīti, zaudējumu gadījumā (saistību neizpildes gadījumā vai bez tās) tiek izmantota nodokļu maksātāju nauda. Kopumā CDP ir svarīgi papildus sākotnējām rezervēm un saistību neizpildes fondiem uzturēt pietiekami priekšfinansētus pašu līdzekļus.
- (7) Šī ieteikuma mērķis ir aptvert tās finanšu iestāžu darbības, kuru rezultātā samazinās to pašu kapitāla apjoms un kvalitāte, vai to zaudējumu absorbcijas spēja ar Covid-19 saistītās krīzes laikā. Tas ietver dividenžu izmaksu, parasto akciju atpirkšanu un mainīgā atalgojuma izmaksu. Ja finanšu iestāde vēlētos aizstāt parastās akcijas, tas atbilstu šim ieteikumam.
- (8) Šajā ieteikumā ņemti vērā principi, kas reglamentē vienoto tirgu, kā arī kapitāla brīvas aprites un riska dalīšanas nozīme, kas veicina izaugsmi Eiropas Savienībā. Tā mērķis ir ņemt vērā iespējamus negatīvos ārējos riskus, ko, saskaroties ar grūtībām, rada pārrobežu finanšu iestāžu lēmumi. Drošāku investīciju izvēle vai priekšroka investīcijām savā valstī, ko bieži īsteno finansiālu grūtību laikā, var negatīvi ietekmēt vietējās ekonomikas. Šajā ieteikumā ieteikts attiecīgajām iestādēm iesaistīties dialogā, kad tās apsver iespēju noteikt izmaksas ierobežojumus Eiropas Savienības finanšu iestāžu meitasuzņēmumiem.
- (9) Regulatīvie režīmi dažādos sektoros ir atšķirīgi, un dalībvalstīm un attiecīgajām iestādēm būtu jāapsver iespēja izmantot jebkādas uzraudzības instrumentus, kas tām pieejami gan saskaņā ar Eiropas Savienības, gan nacionālajiem tiesību aktiem, piemēram, ieteikumus vai vadlīnijas, lai sasniegtu šā ieteikuma mērķus, ciktāl to atļauj tiesību akti.

- (10) Šajā ieteikumā iekļauts to finanšu iestāžu saraksts, uz kurām obligāti jāattiecinā ierobežojumi. Iestādes var brīvi noteikt ierobežojumus citām finanšu iestādēm, kas kreditē reālo tautsaimniecību, piemēram, finanšu līzings sabiedrībām.
- (11) Šis ieteikums izstrādāts tā, lai atbalstītu ECB, EBI, EAAPI un nacionālo iestāžu agrākās iniciatīvas un stiprinātu vienotu pieeju visā Eiropas Savienībā un dažādos finanšu sektora segmentos, vienlaikus ņemot vērā šo segmentu izšķirošo nozīmi reālajai tautsaimniecībai krīzes laikā. Tā galīgais mērķis ir saglabāt finanšu iestādēs pietiekamu kapitālu un zaudējumu absorbēšanas spēju, lai mazinātu pašreizējās krīzes ietekmi un tādējādi veicinātu raitāku visas Eiropas tautsaimniecības atveseļošanu.
- (12) Šis ieteikums neietekmē Eiropas Savienības centrālo banku pilnvaras monetārās politikas jomā.
- (13) ESRK ieteikumi tiek publicēti pēc tam, kad informēti adresāti, un pēc tam, kad Valde informējusi Eiropas Savienības Padomi par savu nolūku to darīt, un Padomei sniegta iespēja uz to atbildēt,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. IEDAĻA

IETEIKUMS

A ieteikums. Peļņas sadales ierobežojumi

Attiecīgajām iestādēm tiek ieteikts vismaz līdz 2021. gada 1. janvārim to uzraudzībā esošajām finanšu iestādēm ⁽⁶⁾ pieprasīt atturēties no šādu darbību veikšanas:

- veikt dividenžu sadali vai uzņemt neatsaucamas saistības veikt dividenžu sadali;
- veikt parasto akciju atpirkšanu;
- radīt pienākumu izmaksāt mainīgo atalgojumu personām, kas uzņemas būtisku risku,

kā rezultātā samazinās pašu kapitāla kvantitāte vai kvalitāte ES grupas līmenī (vai individuālā līmenī, ja finanšu iestāde neietilpst ES grupā) un attiecīgā gadījumā subkonsolidētā vai individuālā līmenī.

2. IEDAĻA

ĪSTENOŠANA

1. Definīcijas

1. Šajā ieteikumā piemēro šādas definīcijas:

- “attiecīgā iestāde” ir:
 - kompetentā iestāde;
 - iestāde, kurai uzticēts pieņemt un/vai aktivizēt makroprudenciālās uzraudzības politikas pasākumus, tostarp, bet ne tikai:
 - norīkotā iestāde saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36/ES ⁽⁷⁾ VII sadaļas 4. nodaļu vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 ⁽⁸⁾ 458. panta 1. punktu;
 - makroprudenciālās uzraudzības iestāde, kuras mērķi, regulējums, uzdevumi, pilnvaras, instrumenti, atbildības prasības un citas īpašības izklāstītas Ieteikumā ESRK/2011/3 ⁽⁹⁾;

⁽⁶⁾ Tas neattiecas uz finanšu iestāžu filiālēm.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Ieteikums ESRK/2011/3 (2011. gada 22. decembris) par nacionālo iestāžu pilnvarām makroprudenciālās jomā (OV C 41, 14.2.2012., 1. lpp.).

- b) "kompetentā iestāde" ir kompetentā vai uzraudzības iestāde, kas definēta attiecīgi Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 40) apakšpunktā, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK⁽¹⁰⁾ 13. panta 10. punktā vai minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012⁽¹¹⁾ 22. pantā;
- c) "finanšu iestāde" ir jebkurš no šādiem uzņēmumiem, kuru galvenais birojs vai juridiskā adrese ir Eiropas Savienībā:
 - i) iestāde, kas definēta Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 3) apakšpunktā;
 - ii) apdrošināšanas sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 1. punktā;
 - iii) pārapsedrošināšanas sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 4. punktā;
 - iv) centrālais darījuma partneris, kas definēts Regulas (ES) Nr. 648/2012 2. panta 1. punktā;
- d) "persona, kas uzņemas būtisku risku" ir tādas darbinieku kategorijas pārstāvis, kura profesionālajai darbībai ir būtiska ietekme uz finanšu iestādes riska profilu, tostarp tādas darbinieku kategorijas pārstāvis, kas minēta Direktīvas 2013/36/ES 92. panta 2. punktā vai Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/35⁽¹²⁾ 275. panta 1. punkta c) apakšpunktā, vai centrālā darījumu partnera augstākā vadība, kas definēta Regulas (ES) Nr. 648/2012 2. panta 29. punktā;
- e) "noregulējuma iestāde" ir iestāde, kas definēta Direktīvas 2014/59/ES⁽¹³⁾ 2. panta 1. punkta 18) apakšpunktā.

2. Atbrīvojumi

Attiecīgās iestādes var atbrīvot finanšu iestādi no ierobežojuma veikt kādu no A ieteikuma a)–c) punktā norādītajām darbībām, ja minētajai finanšu iestādei ir juridisks pienākums veikt šādu darbību.

3. Īstenošanas kritēriji

1. Uz attiecīgo iestāžu veikto šī ieteikuma īstenošanu attiecas šādi kritēriji:
 - a) pienācīga uzmanība jāpievērš proporcionalitātes principam, jo īpaši ņemot vērā finanšu iestāžu būtību un to spēju palīdzēt mazināt Covid-19 krīzes radīto sistēmisko risku finanšu stabilitātei un ekonomikas atjaunošanai;
 - b) jānovērš labākās regulējuma vietas izvēles iespēja;
 - c) attiecīgajām iestādēm regulāri jānovērtē to noteikto peļņas sadales ierobežojumu ietekme, ņemot vērā šī ieteikuma mērķus.
2. A ieteikuma a) un b) punkta īstenošanai piemēro šādu īpašu kritēriju: Novērtējot, vai ierobežojumus ir lietderīgi piemērot subkonsolidētā vai individuālā līmenī, attiecīgajām iestādēm tiek ieteikts ievērot šādus principus:
 - a) **1. princips:** ņemot vērā nepieciešamību novērst vai mazināt sistēmisko risku finanšu stabilitātei savā dalībvalstī un Eiropas Savienībā, attiecīgajām iestādēm jāatbalsta iekšējā tirgus raita darbība un jāņem vērā, ka finanšu sektoram jāsniedz ilgtspējīgs ieguldījums dalībvalstu un visas Eiropas Savienības ekonomikas izaugsmē;
 - b) **2. princips:** attiecīgajām iestādēm jānodrošina, ka ierobežojumi nerada nesamērīgu negatīvu ietekmi uz visu finanšu sistēmu vai tās daļām citās dalībvalstīs vai Eiropas Savienībā kopumā;
 - c) **3. princips:** attiecīgajām iestādēm attiecīgos gadījumos cieši jāsadarbjas savā starpā un ar attiecīgajām noregulējuma iestādēm, tostarp kolēģiju ietvaros.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁽¹²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/35 (2014. gada 10. oktobris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsedrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 12, 17.1.2015., 1. lpp.).

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.).

4. Pārskatu sniegšanas termiņi

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktu adresātiem jāinformē Eiropas Parlaments, Padome, Komisija un ESRK par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz šo ieteikumu, vai jāpamato jebkāda bezdarbība. Paziņojumi jānosūta līdz 2020. gada 31. jūlijam, iesniedzot pielikumā pievienoto veidlapu.

5. Ieteikuma grozījumi

Par to, vai šis ieteikums jāgroza un kad tas jāgroza, lems ESRK Valde. Šādi grozījumi jo īpaši varētu ietvert tā perioda pagarināšanu, kurā piemēro A ieteikumu.

6. Uzraudzība un novērtējums

1. ESRK Valde izvērtēs darbības un pamatojumus, par kuriem paziņojuši adresāti, un vajadzības gadījumā var lemt par to, ka šis ieteikums nav ievērots un adresāti nav pienācīgi pamatojuši savu bezdarbību.
2. Metodoloģija, kas izklāstīta rokasgrāmatā par ESRK ieteikumu ievērošanas novērtēšanu, kurā aprakstīta procedūra ESRK ieteikumu ievērošanas novērtēšanai, netiks piemērota.

Frankfurtē pie Mainas, 2020. gada 27. maijā

ESRK Valdes vārdā –
ESRK Sekretariāta vadītājs
Francesco MAZZAFERRO

PIELIKUMS

Paziņojums par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz šo ieteikumu

1. Ziņas par adresātu

Ieteikums	
Adresāta valsts	
Iestāde	
Statuss (*)	
Atbildes sniedzēja vārds, uzvārds un kontaktinformācija	
Paziņojuma datums	

(*) Norādiet, kādā statusā atbildat, t. i., kompetentā vai uzraudzības iestāde saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 40) apakšpunktu, Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 10. punktu, kompetentā iestāde, kas minēta Regulas (ES) Nr. 648/2012 22. pantā, vai makroprudenciālās uzraudzības iestāde.

2. Paziņojums par darbībām

Ieteikums	Vai atbilstat? (jā/nē/neattiecas)	Lūdzu, aprakstiet darbības, kas veiktas, lai panāktu atbilstību	Ja neatbilstat vai atbilstat daļēji, sniedziet pienācīgu pamatojumu.	Lūdzu, norādiet detalizētāku informāciju (piem., saiti, oficiālo laikrakstu, publikācijas numuru) par pasākumu, kas veikts, reaģējot uz šo ieteikumu.
A ieteikuma a) punkts				
A ieteikuma b) punkts				
A ieteikuma c) punkts				

3. Piezīmes

- Šo veidlapu izmanto paziņojumam, kas noteikts Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktā.
- Aizpildītā veidlapa katram adresātam ar ESRK sekretariāta starpniecību jāiesniedz ESRK elektroniski, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzēto DARWIN folderi, vai pa e-pastu uz adresi notifications@esrb.europa.eu. (ESRK Sekretariāts organizēs paziņojumu nosūtīšanu Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai apkopotā veidā).
- Adresātiem jāsniedz visa attiecīgā informācija un dokumentācija, kas saistīta ar šā ieteikuma īstenošanu un īstenošanas kritērijiem, tostarp informācija par pasākuma būtību (piemēram, par pasākuma juridisko formu un aptverto finanšu iestāžu veidu) un veikto darbību grafiku.
- Ja adresāts atbilst tikai daļēji, tam jāsniedz pilnīgs paskaidrojums par neatbilstības apmēru, kā arī detalizēta informācija par daļēju atbilstību. Paskaidrojumā skaidri jānorāda attiecīgās ieteikuma daļas, kurām adresāti neatbilst.